

ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಸೆಯುವ ನಾಗರಪಂಚಮಿ

ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡುವ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಹಬ್ಬ. ಹೆಂಗಟೆಯಲಿಗಂತೂ ಸಡಗರದ ಮೂಟೆಗಳನ್ನೇ ಹೊತ್ತು ತರುವ ಹಬ್ಬ. ನಾಗ ಪಂಚಮಿಯು ಫಾರತದ ಹಲವಾರು ಪಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಆಚರಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಭ್ರಮದ ಹಬ್ಬ. ಇದನ್ನು ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮಿಯಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನದಂದು, ನಾಗ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂಜೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಹುತ್ತಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಎಲ್ಲ ಕೆಡುಕುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಜನರು ಹಾಲು ಮತ್ತು ಬೆಣ್ಣೆ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಬ್ಬವು ಅಷ್ಟ-ತಂಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವ ಹಬ್ಬವೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

ಸುಷ್ಮಾ ಪವಾರ
ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಬಂತೆಂದರೆ ಹಬ್ಬಗಳ ಸಡಗರ ಶುರುವಾಯಿತು ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದಿರುವ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಸಡಗರ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಂಧವ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಹಬ್ಬವೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಪಂಚಮಿ ಹಬ್ಬದಂದು ನಾಗರ ಪ್ರತಿಮೆ, ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಹಾಲೆರೆದು ಪೂಜಿಸುವ ದ್ರಶ್ಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಬಗೆಬಗೆಯ ತಂಬಿಟ್ಟು, ಉಂಡೆಗಳ ನೈವೇದ್ಯ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿಶೇಷ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಾಗದೇವತೆ ಪೂಜೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಹುತ್ತಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಎಲ್ಲ ಕೆಡುಕುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಹಾಲು, ಬೆಣ್ಣೆ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಂಗಟೆಯರ ಹಬ್ಬ
ಮಹಿಳೆಯರು ನಾಗ ಪಂಚಮಿ ದಿನ ಹಾವಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಎರೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಬೆಳ್ಳಿಯ, ಕಲ್ಲಿನ ಅಥವಾ ಮರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸರ್ಪ ದೇವತೆ ಅಥವಾ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾವುಗಳ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ಹಾಲಿನ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಾವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವವಿದೆ. ನವ ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ತವರಿಗೆ ಬಂದು ಪಂಚಮಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಇಂದು ತಂಗಿಯರು ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾರೈಸುವುದು. ಅಣ್ಣನಾದವನು ತಂಗಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಚರಣೆ. **ಹಬ್ಬದ ಸಡಗರ**
ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಯಂದು ಹಬ್ಬದ ಅಡುಗೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹುತ್ತ ಪೂಜಿಸಿ ಹಾಲೆರೆದು, ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಕಾಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಜೀಕಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷರು ಕೂಡ ನಾವೇನು ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ, ಮರಕ್ಕೆ ಜೋಕಾಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಜೀಕುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ

ಮನರಂಜನೆ ಆಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೇಂಗಾ ಉಂಡೆ, ಕಡ್ಡಿ ಉಂಡೆ, ತಂಬಿಟ್ಟು, ಬೇಳೆ ಕಡಬು, ಬೂಂದಿ ಉಂಡೆ, ಡಾಣಿ ಉಂಡೆ ಹೀಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ರುಚಿಕರ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು ಸವಿಯುವ ಮೂಲಕ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿನೂತನವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಂಡಿ, ಫಳಾರವನ್ನು ಅಕ್ಕಿ-ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಹಂಚಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುವ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಆಟಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರಂಜಿಸುತ್ತವೆ. **ವಿಶೇಷ ಸಂಭ್ರಮ**
ವಿಜಯಪುರ ಜೋರಾಪುರ ಪೇಟನಲ್ಲಿ

ಪಂಚಮಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಹಬ್ಬದ ಮೊದಲನೇ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರು ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ, ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕರೆಯಲು ಬಟ್ಟೆ ಮಹಿಳೆ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕರೆದು ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರಿನ ಜನರು ಕೂಡ ಬಂದು ಆ ತರಹದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತೆ ಉಡುಪು ತೊಟ್ಟು, ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಮಾವೇಶವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಫೂ ಬಾಯಿ ಫೂ ಫುಗಾಡಿ ಫೂ, ಶೇಂಗಾ ದತೊ ಚೈಚೈ, ಖಿಸ ಬೈ ಖಿಸ ದೊಡಕಾ ಖಿಸ, ಪಿಂಗಾ ಗ ಪೋರಿ ಪಿಂಗಾ, ಕೃಷ್ಣ ಫ ಹಾಡು, ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆ ಹಾಡು, ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಾಡು, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಾಡು, ನಾಗಪ್ಪನ ಮೇಲಿನ ಹಾಡು, ಹಬ್ಬದ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಾಡು, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಹಾಡು ನೃತ್ಯ, ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿದ್ದು ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಅಂತ್ಯಾಕಿರಿ, ಮ್ಯೂಸಿಕಲ್ ಚೇಲ್

ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ
ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ನಾವೆಲ್ಲ ಖುಷಿಯಿಂದ ತವರು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಒಂದೆಡೆ ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಖುಷಿ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾಗನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ತರತರದ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಆಟಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. **ಮಂಜುಳಾ ಅಸುಗಡೆ, ಗೃಹಿಣಿ**

ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಹೀಗೆ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಣ್ಣಿನ ತಣಿಸುತ್ತವೆ. ಎರಡನೇ ದಿನ ಯಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ ಆಟವಾಡಿ ಮಸ್ತೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಕುಂಕುಮ, ಉಡಿ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿಜಯಪುರ, ಜಮಖಂಡಿ, ಅಥಣಿ, ತಾಳಿಕೋಟೆ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧೆಡೆ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಯ ಸಡಗರದ ಗಂಧವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಒತ್ತಡದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆ ಕೇವಲ ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಇಂತಹ ಹಬ್ಬಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.